

Ministry
of Foreign Affairs
Department
of Economic Cooperation

Kluczowe elementy japońskiej Podstawowej Strategii Wodorowej (PSW)

VI. Konferencja „Motoryzacja-Przemysł-Nauka” (wodór)

6 listopada 2019 r.

Ministry
of Foreign Affairs

Department
of Economic Cooperation

Tło

- Zapowiedź budowy „społeczeństwa wodorowego” pojawiła się już w 4. Podstawowym planie energetycznym z kwietnia 2014 r. (第4次エネルギー基本計画)
- W czerwcu 2014 r. przyjęta została mapa drogowa dot. wodoru i ogniw paliwowych (水素・燃料電池戦略ロードマップ) w ramach prac konferencji nt. strategii wodorowej i ogniw paliwowych (KWOP)
- W kwietniu 2017 r. zwołane zostało pierwsze posiedzenie rady ministerialnej dot. wodoru i energii odnawialnej (第一回「再生可能なエネルギー・水素等関係閣僚会議」). Ustalono na nim, że jeszcze w 2017 r. opracowana zostanie rządowa strategia tak aby Japonia mogła stać się pierwszym na świecie krajem, w którym urzeczywistnione zostanie „społeczeństwo wodorowe”. Ten kierunek został również potwierdzony w przyjętej decyzją rządową w czerwcu 2017 r. „Strategii inwestycji przyszłości 2017 r.” (未来投資戦略2017)

Ministry
of Foreign Affairs
Department
of Economic Cooperation

Podstawowa strategia wodorowa (PSW)

水素基本戦略

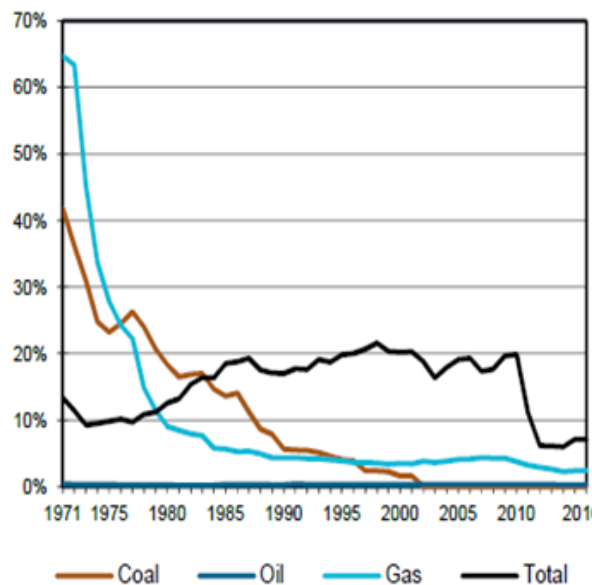
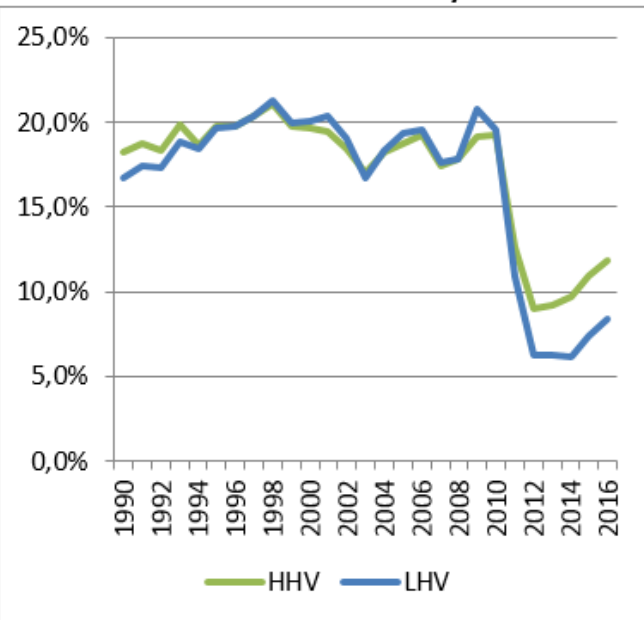
- PSW została ogłoszona w grudniu 2017 r. We wrześniu 2019 r. dokonano ostatniej aktualizacji.
- Japonia powinna wieść prym na świecie w wykorzystaniu wodoru
- Konstruuje wizję „społeczeństwa wodorowego” 水素社会 mając w polu widzenia rok 2050 r.
- PSW przewiduje *follow-up* ok. 2020 r., w którym dokonana zostanie ocena postępu prac.
- W 5. Podstawowym planie energetycznym z lipca 2018 r. (第5次エネルギー基本計画):
  - Wodór jako trzecie obok prądu i ciepła główne źródło energii (wygoda użycia, wysoka sprawność, brak emisji CO₂ przy wykorzystaniu)
  - Liczne wyzwania związane z upowszechnieniem wykorzystania wodoru w życiu codziennym i przemyśle dotyczące aspektów kosztowych, technologicznych, systemowych, infrastrukturalnych => będą one przezwyciężane w oparciu o kierunki wytyczone w PSW z grudnia 2017 r.
- W październiku 2018 przyjęto Deklarację Tokijską (Tokyo Statement, 東京宣言)
- PSW sprzężone jest z aktualizowaną na bieżąco (ostatnio w marcu 2019 r.) mapą drogową dot. wodoru i ogniw paliwowych (水素・燃料電池戦略ロードマップ)

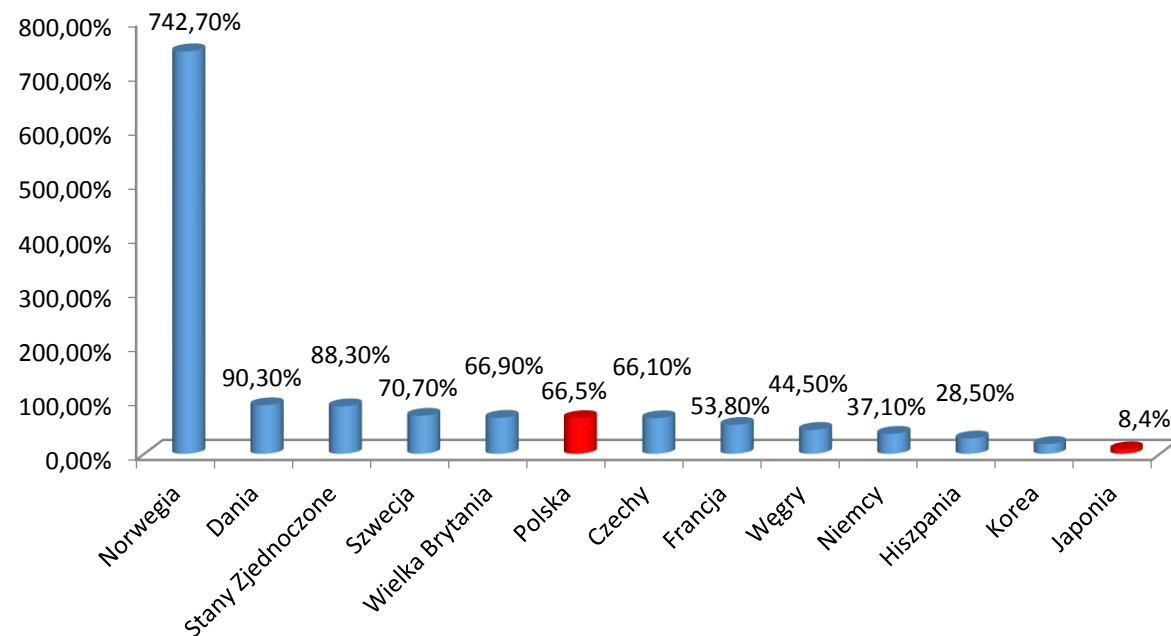
Ministry
of Foreign Affairs
Department
of Economic Cooperation

PSW – Otoczenie makro (1)

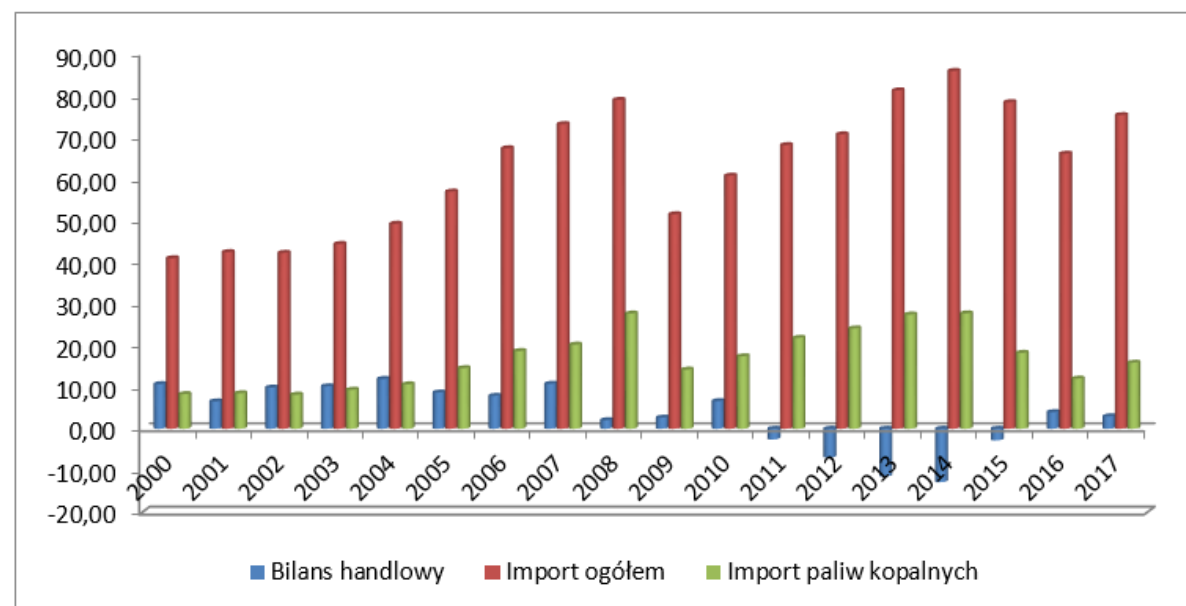
Samowystarczalność energetyczna Japonii

Samowystarczalność energetyczna wybranych krajów OECD w 2016 r.

Import paliw kopalnych a bilans handlowy Japonii

Źródło: METI

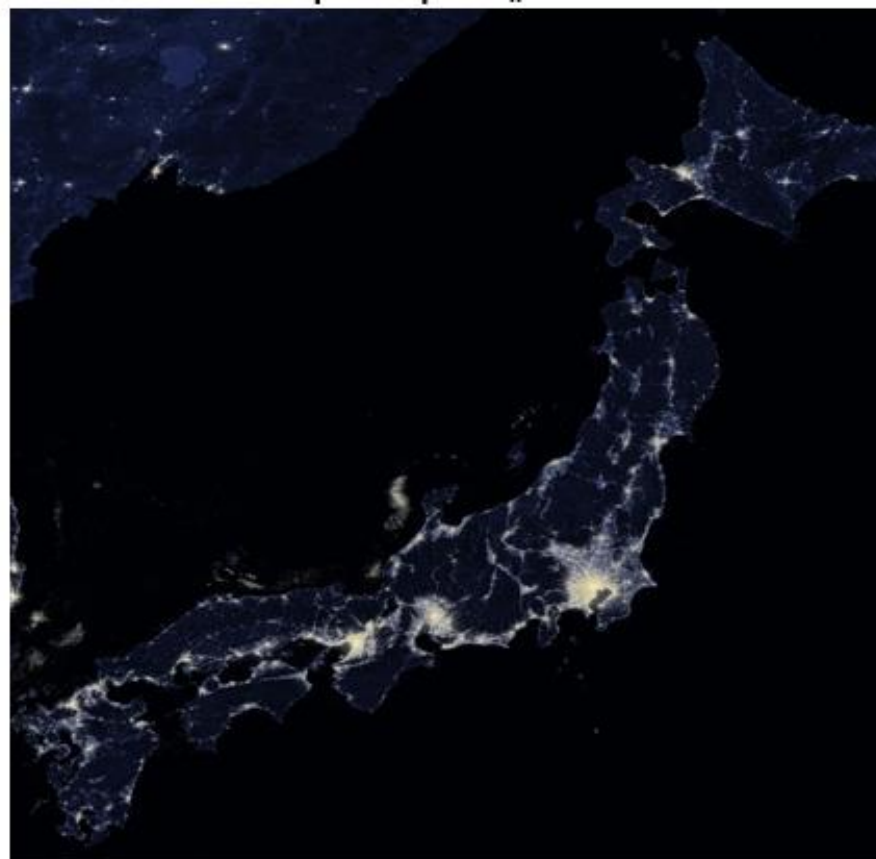

Ministry
of Foreign Affairs

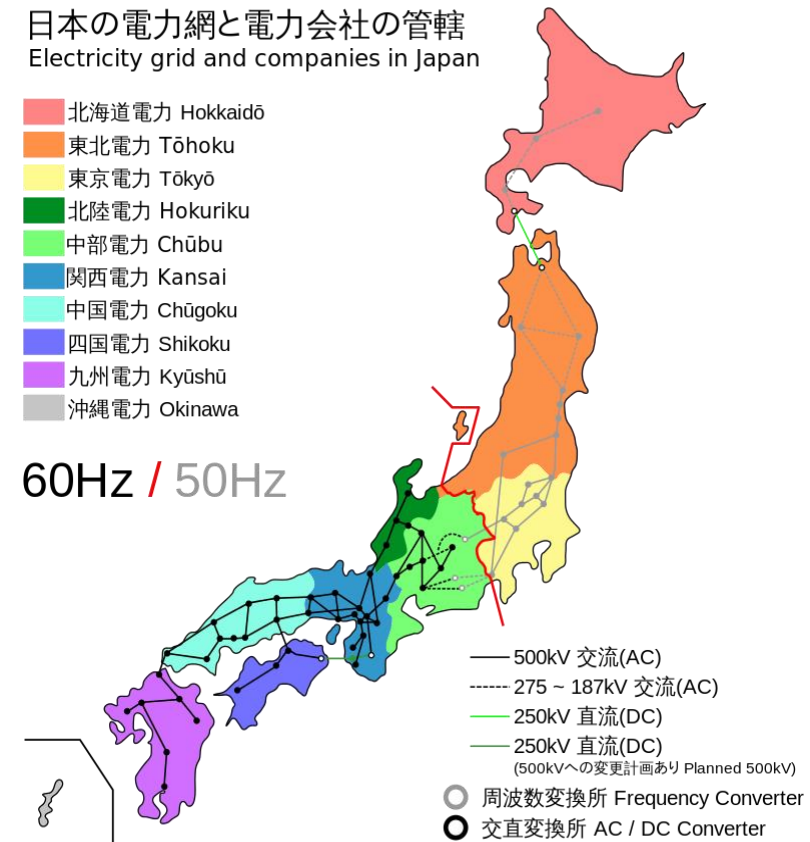
Department
of Economic Cooperation

PSW – Otoczenie makro (2)

Źródło: NASA

Źródło: Wikimedia commons

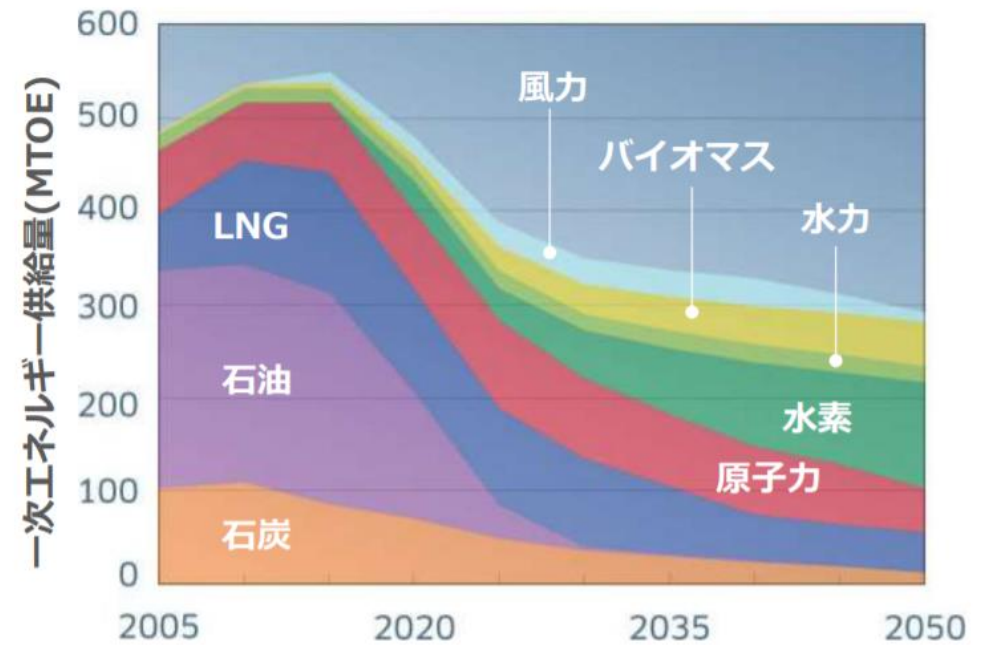

PSW – Otoczenie makro (3)

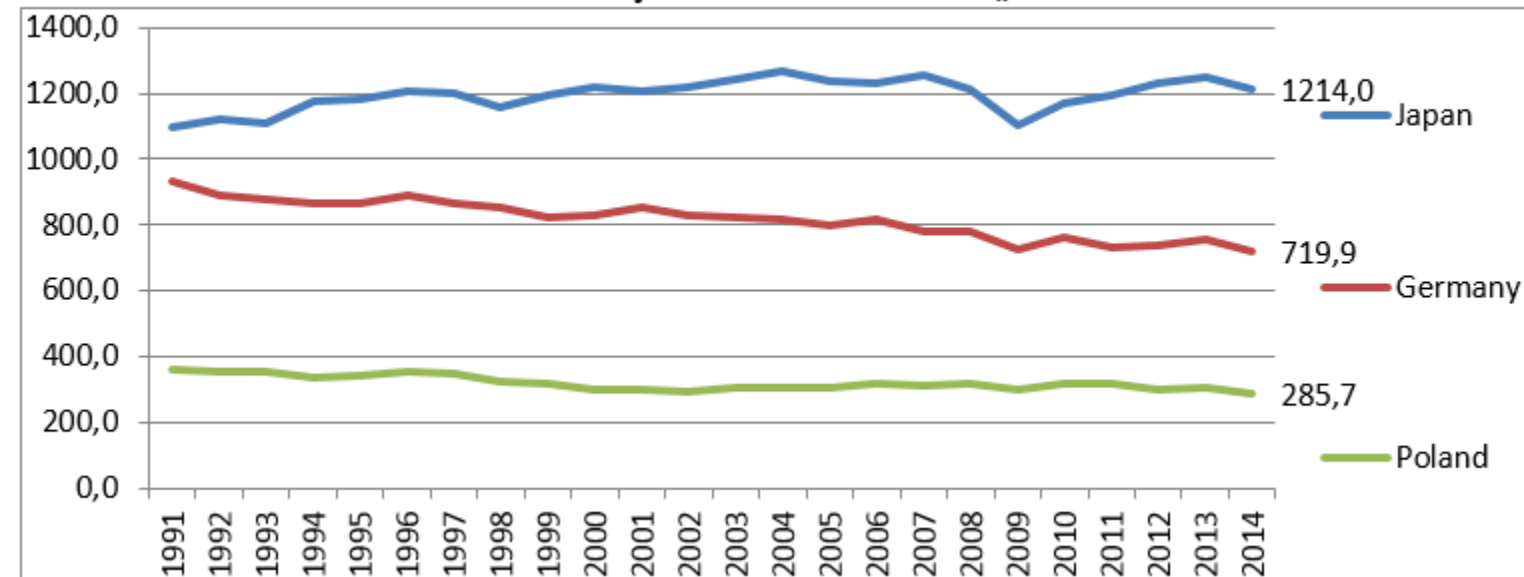
Ministry
of Foreign Affairs
Department
of Economic Cooperation

Do 2050 r. Japonia planuje redukcję emisji o 80%
w porównaniu z 1990 r.

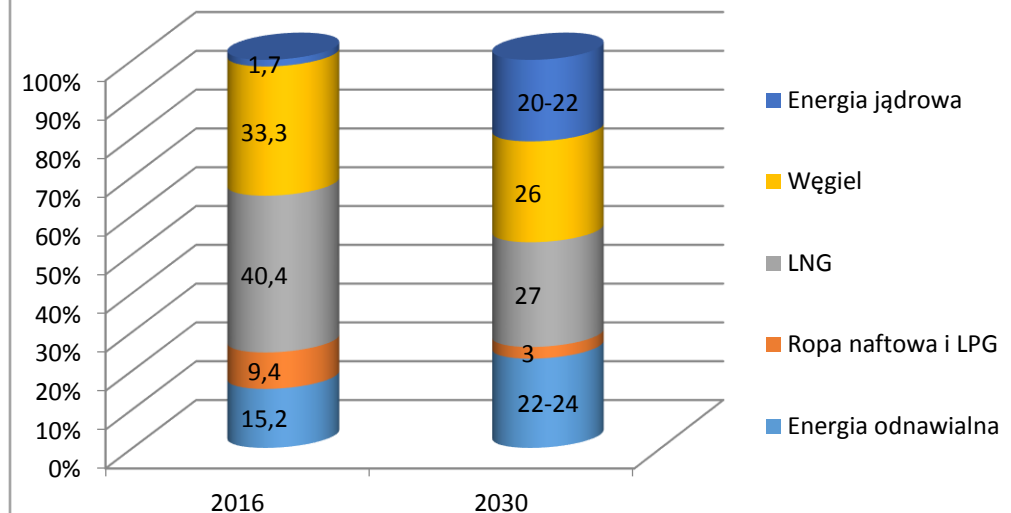

Źródło: KHI

Emisje CO₂ w milionach ton

Struktura produkcji prądu

Ministry
of Foreign Affairs

Department
of Economic Cooperation

PSW: strategia rozwoju technologii dot. wodoru i ogniw paliwowych

Ogniwa paliwowe

- Ogniwa paliwowe dla pojazdów
- Stacjonarne ogniwa paliwowe
- Systemy związane z ogniwami paliwowymi (napęd, zbiorniki itd.)
- Rozwój katalizatorów wymagających niewielkiej lub zerowej ilości platyny
- Rozwój ogniw paliwowych o sprawności przekraczającej 65%

Łańcuch dostaw wodoru

- Wielkoskalowa produkcja wodoru
- Technologie przesyłu i magazynowania
- Generowanie prądu z wodoru
- Stacje do tankowania wodoru
- Rozwój systemów izolatorów termicznych
- Przeciwdziałanie zapłonowi zwrotnemu i wibracjom na skutek spalania przy równoczesnym ograniczeniu emisji NOx
- Rozwój epokowego protokołu ładowania umożliwiającego obniżenie kosztów budowy i operowania stacjami ładowania

Elektroliza wody i inne

- Technologie elektrolizy wody
- Wykorzystanie wodoru w przemyśle
- Technologie przełomowe nie będące kontynuacją obecnie rozwijanych
- Dokładniejsze rozpoznanie degradowania się materiałów w elektrolitach

Produkcja i transport wodoru (1)

Ministry
of Foreign Affairs
Department
of Economic Cooperation

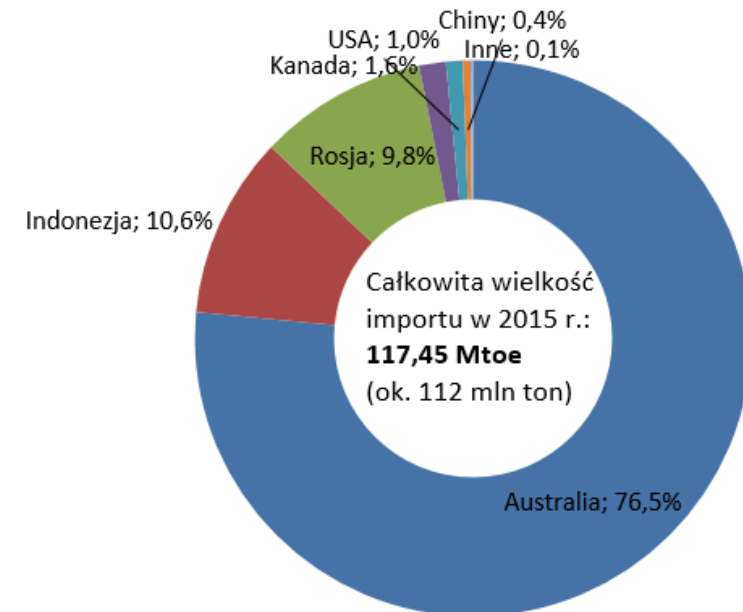

ラトロブバレー

日刊工業新聞

Źródła japońskiego importu węgla energetycznego w 2015 r. ¶

Źródło: KHI

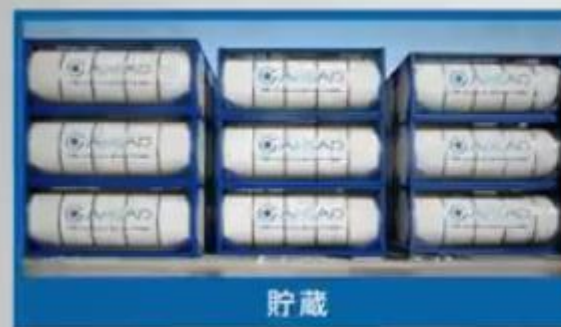

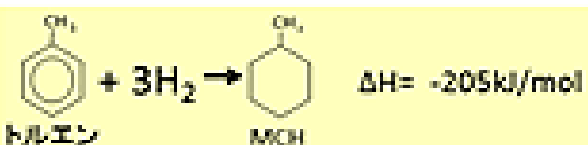
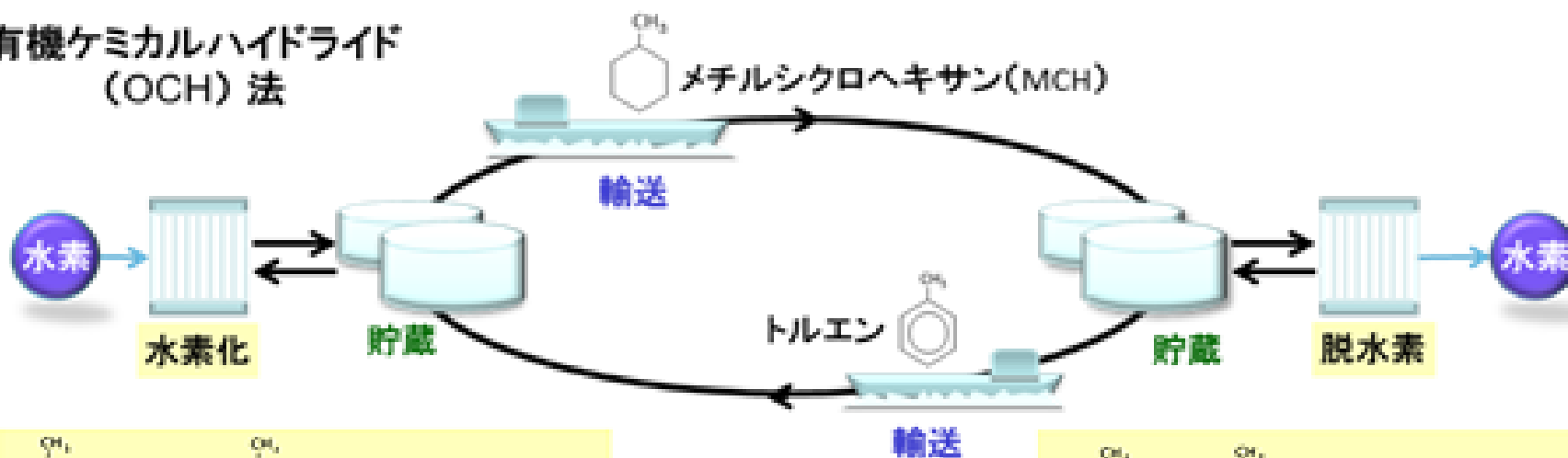
Produkcja i transport wodoru(2)

Ministry
of Foreign Affairs
Department
of Economic Cooperation

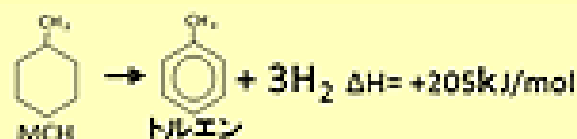
Źródło: NEDO

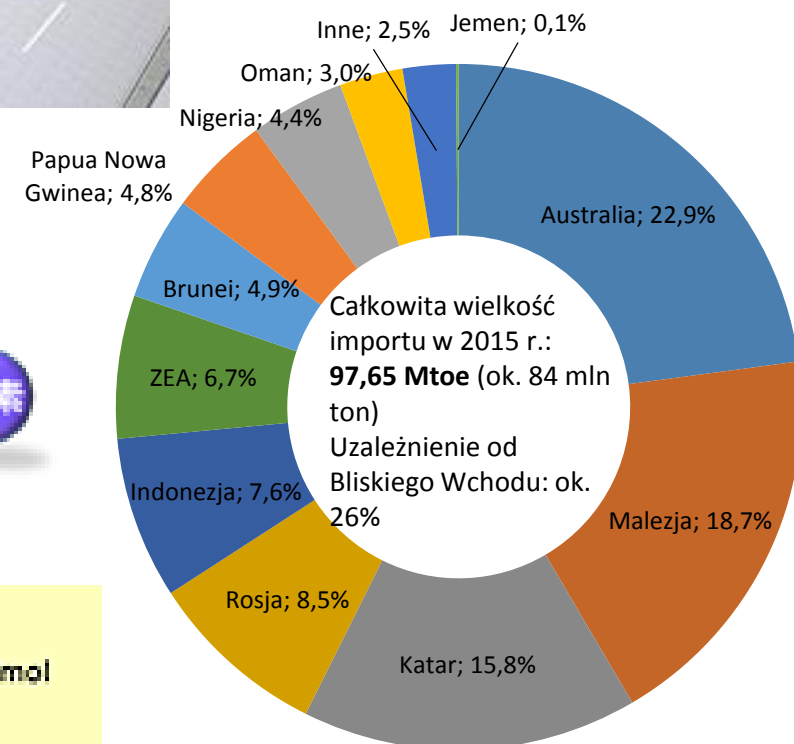
有機ケミカルハイドライド (OCH) 法

[トルエンと水素の結合でMCH(SPERA水素)を生成]

[MCHから水素を生成]

Ministry
of Foreign Affairs

Department
of Economic Cooperation

FUKUSHIMA
HYDROGEN
ENERGY
RESEARCH
FIELD

Przyszły zakład produkcji H2 w Namie (浪江)

Źródło: Toshiba Energy Systems & Solutions Corporation

Ministry
of Foreign Affairs
Department
of Economic Cooperation

Wybrane cele strategii w liczbach - pojazdy

- Ok. 2025 r. – zmniejszenie różnicy w cenie pomiędzy FCV a HV z obecnych 3 mln jenów do 700k jenów
- Wprowadzenie SUV i mini-vanów na ogniwa paliwowe

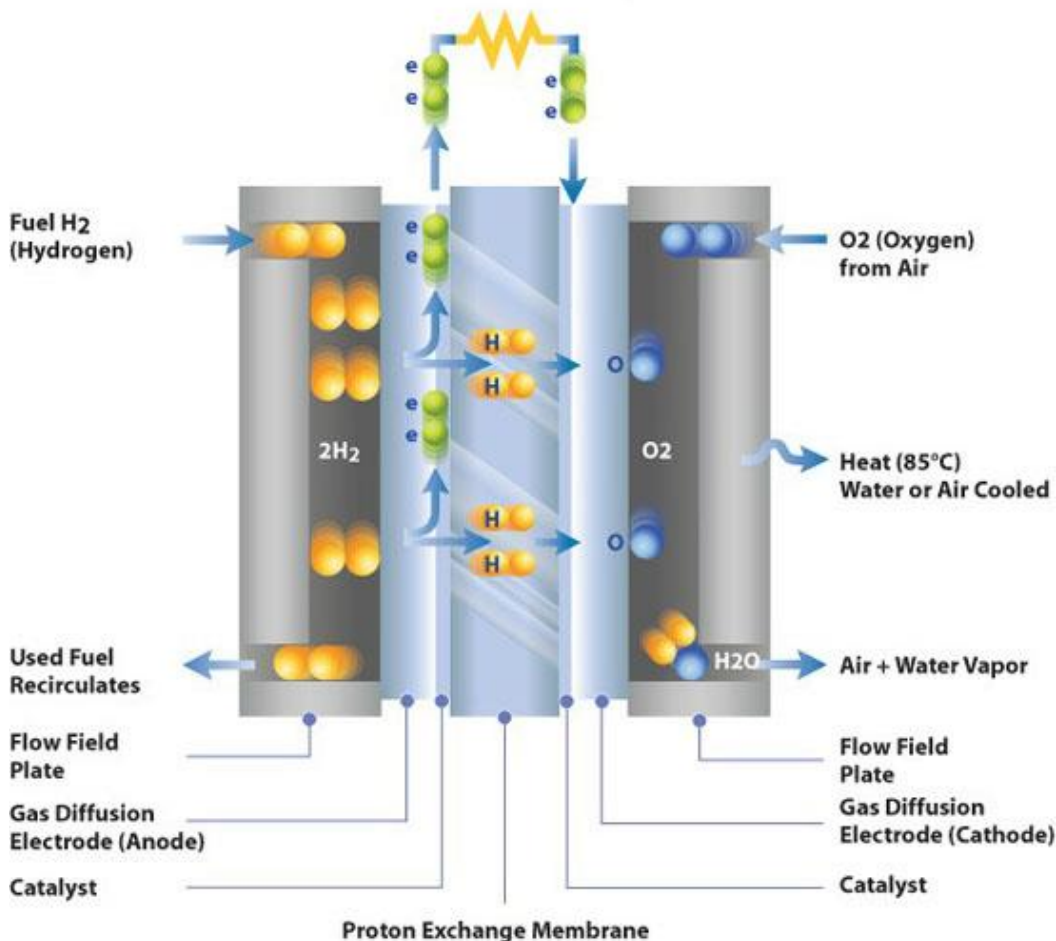
	Obecnie	2030 r.
Długość przejazdu na jednym tankowaniu	650 km	800 km
Maksymalna gęstość mocy	3 kW/L	6 kW/L
Wytrzymałość	15 lat dla pojazdów osobowych	Powyżej 15 lat dla pojazdów zarówno osobowych jak i dostawczych
Ilość metali szlachetnych używanych do katalizatorów		0,1 g / kW

Ministry
of Foreign Affairs

Wybrane kluczowe wyzwania technologiczne - PEMC

ELECTRIC CIRCUIT
(40% - 60% Efficiency)

- Zmniejszenie lub eliminacja wykorzystania platyny w katalizatorze
- Zwiększenie przewodnictwa membrany stanowiącej elektrolit, zmniejszenie jej grubości, ograniczenie przepuszczalności gazowej oraz zwiększenie wytrzymałości
- Obniżenie oporności warstwy rozpraszającej gaz (GDL), poprawa jej zdolności do rozpraszania gazu i wytrzymałości
- Zwiększenie wytrzymałości separatora, obniżenie jego oporności, oraz zwiększenie zdolności odprowadzania wody i możliwości obróbki plastycznej
- Rozwój katalizatorów i membran elektrolitowych odpornych na pracę w wysokich temperaturach

Ministry
of Foreign Affairs
Department
of Economic Cooperation

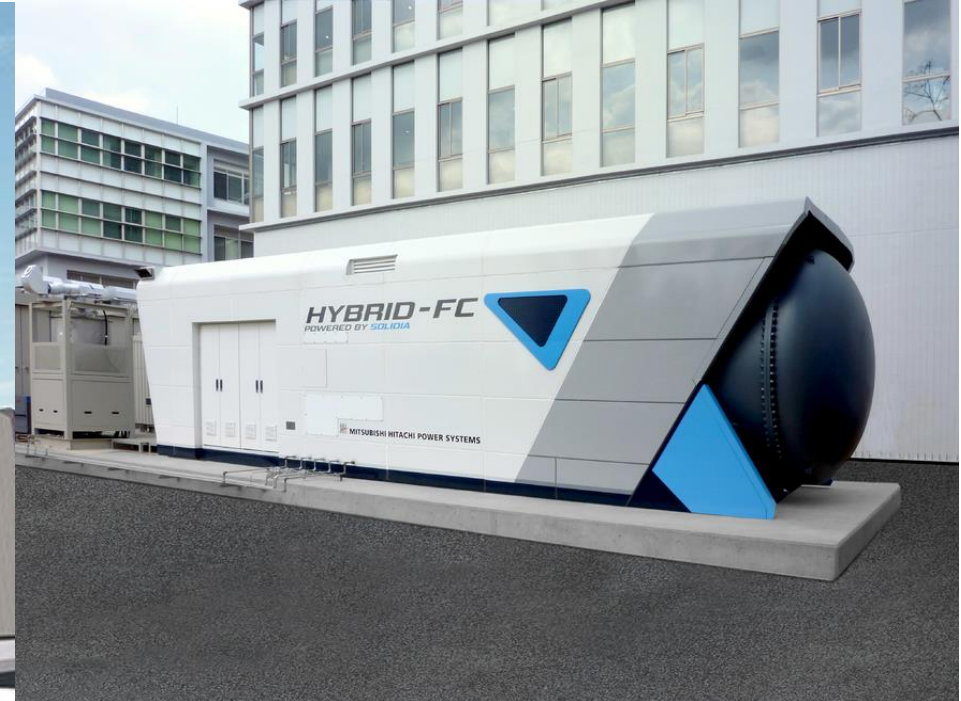
Kluczowe wyzwania technologiczne i cele liczbowe na 2025 r. - SOFC

- Zwiększenie sprawności do ponad 65% (LHV)
- Poprawa wytrzymałości (ponad 130 kh), skrócenie czasu rozruchu
- Poprawa efektywności zużycia paliwa
- Rozwój stosów ogniw umożliwiających wykorzystanie takiego paliwa jak biogaz
- Rozwój technologii umożliwiającej ciągłą produkcję elementów konstytuujących ogniwa
- Rozwój systemów zarządzania energią wykorzystujących ogniwa paliwowe
- Zbudowanie modeli degradowania się ogniw mających związek z ich funkcjonalnością i wytrzymałością.

Cena produkcji prądu dla mniejszych instalacji (kilka – kilkadziesiąt kW)	Ok. 25 JPY/kWh
Cena produkcji prądu dla większych instalacji (kilkadziesiąt - kilkaset kW)	Ok. 17 JPY/kWh
Sprawność	Z obecnych 48-55% do ponad 55%
Wytrzymałość	Z obecnych 90 tys. godzin (ok. 10 lat) do 130 tys. godzin (ok. 15 lat)

Ministry
of Foreign Affairs
Department
of Economic Cooperation

Źródło:
MHPS, Tokyo Gas, Iwatani

Licensed by TOKYO

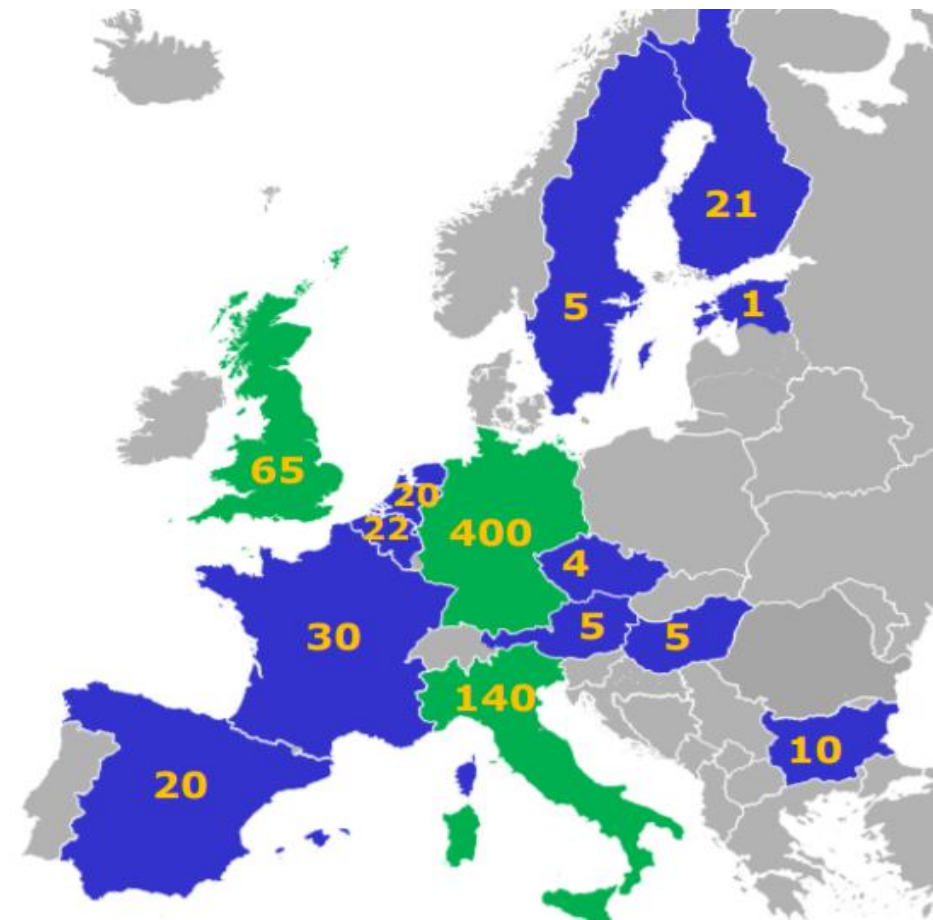
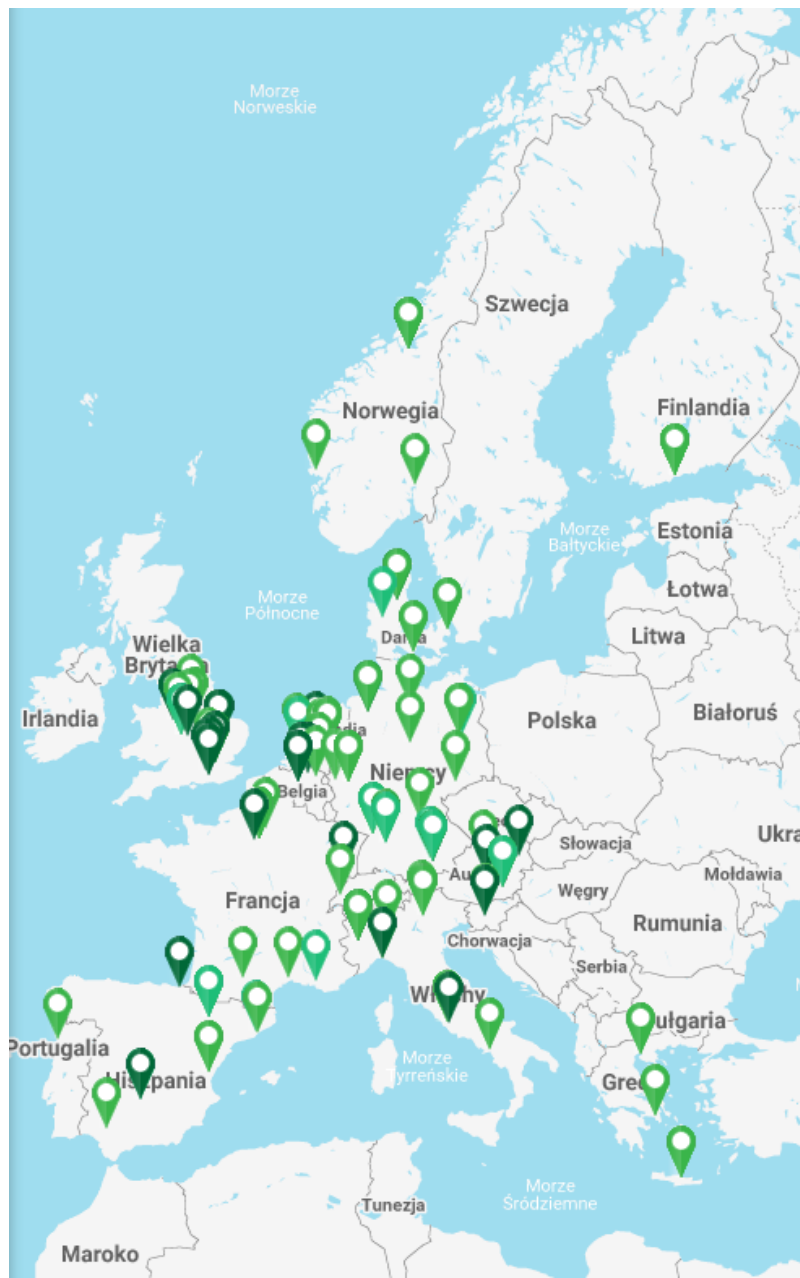

Ministry
of Foreign Affairs
Department
of Economic Cooperation

Wodorowa kurtyna?

Plany dot. stacji
wodorowych w UE wg KE do
2025 r.

Projekty realizowane
w ramach Fuel Cells
and Hydrogen Joint
Undertaking

Źródło: FCH-JU, <http://www.fch.europa.eu/>

Ministry
of Foreign Affairs
Department
of Economic Cooperation

Źródło: N yotarou - 投稿者自身による作品, CC 表示-継承 4.0,
<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=39721722>による

Ministry
of Foreign Affairs
Department
of Economic Cooperation

Dziękuję za uwagę

tomasz.jamroz@msz.gov.pl